

УДК [821.161.2+821.111]-34.091

ТЕМАТИКА, ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕДАГОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ НЕБИЛИЦЬ

Валерій Сиротенко, Наталя Безпалова

Анотація. Стаття присвячена розгляду небилиць як одного з комічних фольклорних жанрів, а також з'ясовуються особливості прояву їхніх типологічних ознак у поезіях донецького письменника Петра Бондарчука. Визначаються тематика, образи, художні особливості творів, їхня педагогічна наснаженість з точки зору специфіки дитячої літератури. Проаналізовано ряд лімериків англійського письменника Едварда Ліра: образи, абсурдність віршів. На прикладі творчості названих письменників проведено типологічне зіставлення українських небилиць та англійських лімериків.

Ключові слова: небилиця, лімерики, педагогічне значення, жанр, комічне, гумор, фольклор, писемна література.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. XXI століття характеризується швидким розвитком найрізноманітніших новітніх технологій, які не завжди позитивно впливають на самопочуття людини. Це часто стає причиною виникнення стресових станів, що викликає занепокоєння з боку психологів, педагогів, соціологів, медиків тощо. Нам видається, що сама людина повинна усвідомлювати існуючу небезпеку, заздалегідь налаштовуючись на ефективну протидію їй. Тому «антистресовий комплекс» повинен запроваджуватися ще з дитинства й включати в себе різні чинники впливу, зокрема й художню літературу з її багатоманітною емоційно-настроєвою наснаженістю, обумовленою й жанровою природою творів. У цьому плані небилиці характеризуються надзвичайно позитивним потенціалом.

Цей літературний жанр, зародившись у фольклорі, прийшов до нас із глибини століть. Однак і до сьогодні він залишається мало вивченим як з боку жанрової поетики, так і педагогічно-виховних можливостей, які він може здійснювати особливо на дітей дошкільного й молодшого шкільного віку. Не випадково сучасний дослідник цього жанру О. Воропай небезпідставно зазначає: «Більшість наших фольклористів навіть не записувала небилиць, очевидно, вважаючи їх невартими уваги. Неувагу до небилиць з боку збирачів народньої творчості я вважаю помилкою, бо зміст цих оповідань далеко поважніший, ніж на перший погляд здається» [5,

с. 34]. Ми не можемо в усьому погодитися з цим твердженням, оскільки в сучасних підручниках і посібниках з дитячого фольклору [7; 8; 10; 13] та дитячої літератури [9] жанрово-художнім особливостям та педагогічній наснаженості небилиць надається достатня увага.

Нас же небилиця зацікавила тим, що твори цього жанру не тільки широко представлені в дитячому фольклорі, а й стають підґрунтям для авторських текстів, що, наприклад, спостерігаємо в творчості донеччанина Петра Бондарчука та англійського письменника Едварда Ліра.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Говорячи про розуміння небилиці як жанру, зауважимо, що серед дослідників спостерігається розбіжність у розумінні його природи. Так, одні не вбачають різниці між поняттями «небилиця» та «вірш-перевертиш», а інші підкреслюють певні змістово-художні відмінності між ними. Першу точку зору репрезентують, наприклад, автори підручника «Російський дитячий фольклор»: «Небилиці, або небувальщини, являють собою особливий жанр фольклору, який зустрічається у всіх народів як самостійний художній твір або як частина казки, билиці, билини, скоморошини» [8, с. 143]. Правомірність же ототожнення небилиці та перевертиша вони аргументують посиланням на думку К. Чуковського, який уважав, що приписування одному предмету властивостей іншого – це суттєва жанрова ознака небилиць, яка спостерігається у творах різних національних літератур: «К.І. Чуковський називав подібні твори «перевертишами» за аналогією з англійськими «Topsy-turvy Rhymes» – «віршики навиворіт, віршики перевертиші». Назва «перевертиші» частково співпадає з німецькою назвою «Verkehre Welt» – «перевернутий світ» [8, с. 144].

О. Лавіна, навпаки, наполягає на розрізненні вище названих понять, пояснюючи це різним характером дії, яка виконується представленими у віршах персонажами: «у небилиці головним принципом стає антропоморфізм (здійснення звірами роботи людей, набуття ними людських прізвиськ та якостей).

У перевертиші має місце зворотна координація, звірі виконують ту ж роботу, але здійснюють її незвичним чином – косять сіно молотками, каптан зашивають мітлою» [8, с. 145].

Однак незалежно від розуміння пріоритетного жанровотворчого чинника науковці єдині у виділенні ряду типологічних ознак, які обумовлюють комічну наснаженість творів – «дотепно скомпоновані алогізми та каламбури» [10, с. 600].

Одностайні дослідники й у потрактуванні педагогічної вагомості небилиць, пов'язуючи її не з отриманням дитиною певної інформації про довкілля, а тим своєрідним емоційним зарядом, який розвиває інтелектуальні здібності дитини: «Дитина вчиться зіставляти факти і життєві явища, і, зауваживши невідповідність змісту, сприймає казочку як комічну. Це її веселить і розважає. Звичайно, такі забавлянки розраховані на старших дітей, які починають мислити логічно, вчать елементів аналізу, синтезу, порівняння, зіставлення і т.п.» [10, с. 600].

Якщо ж говорити про письменників, твори яких обрано нами для розвідки, то можемо констатувати – маємо лише ряд статей, розміщених в Інтернеті. Тож про П. Бондарчука зазначимо, що він належить до покоління шістдесятників, видав понад три десятки книг поезії, прози, гумору й сатири, лауреат кількох обласних (Донецька область) літературних премій [3].

Постать та творчість Едварда Ліра представлена у статтях Б. Архипцева «Улюблена тортюра лімериком» і В. Меламеда «Король Лір». Зважаючи на об'єкт нашого дослідження, підкреслимо два моменти з названих розвідок. Так, В. Меламед характеризує Е. Ліра як неперевершеного майстра літературного нонсенсу: «Я, мабуть, можу назвати тільки одного видатного письменника, який мав відношення до нонсенсу: Едвард Лір. Більше ніхто з видатних не писав насправді беззмістовних віршів. Не абсурдних (не плутайте), не безглузких, не маячних, не сюрреалістичних і не екзистенціалістських, саме беззмістовних. Ні в кого Ви не знайдете нісенітниць такої чистоти і такої сили. Розберіть будь-який його вірш по камінцях, докопайтеся до найглибших пластів – Вам не зустрінати найменшого натяку на сатиру, і взагалі на сенс. Я дуже люблю і Хармса, і Керрола, і майже все знаю напам'ять, але повірте, їх і порівняти не можна з Ліром – у цьому сенсі. Він був першим, і він же був останнім» [12].

Б. Архипцев не лише дає оцінку творчості Е. Ліра («Поезія його світа й навдивовиж людяна, вона життєствердна: жодного мертвого або злого рядка!»), а й зупиняється на з'ясуванні особливостей самих творів, які

одержали назву лімерики. Сам Е. Лір (1812 – 1888) характеризував свої твори як нонсен, нісенітниця. А назва лімерик утердилася лише в кінці XIX ст. і пов'язується з однойменною назвою міста в Ірландії Limerick, мешканці якого «любили під час застілля наспівувати веселі пісні, які в пустотливій, жартівливій формі живописали події дивовижні або малоймовірні, а також діяння співтраpezників та випивох». Критик вказує ще на одну суттєву рису лімериків, порівнюючи їх з частівками: «Частівка осмислена, подеколи сатирична, лімерик же – за своїм визначенням – беззлобний і позбавлений сенсу, оскільки осмислений нонсенс – це, вибачайте за каламбур, цілковитий нонсенс, тому що вже й не нонсенс зовсім!» У цій же статті наводиться й думка В. Набокова, який уважав лімерики як «щось на зразок п'ятирядкової частівки доволі строгої форми» [1].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). На підставі визначеної нами актуальності роботи та проведеного огляду критичної літератури сформулюємо ряд завдань нашої літературознавчо-педагогічної розвідки:

- уточнити деякі типологічні ознаки небилиці як жанру та близьких до неї англійських лімериків;
- з урахуванням жанрової природи фольклорної небилиці окреслити тематичну спрямованість, зокрема педагогічну спрямованість, художні особливості небилиць українського поета Петра Бондарчука та лімериків англійського письменника Едварда Ліра;
- провести порівняльний аналіз між українськими небилицями та англійськими лімеріками, що дозволить поглибити їхнє сприйняття й естетичну вартість як одного зі специфічних жанрів у дитячій літературі.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. Комічні твори завжди привертати увагу юного читача, тож і в дитячій літературі вони представлені різноманітними жанрами. Одним із провідних у цьому відношенні виступає як фольклорна, так і авторська небилиця. Це твори, «побудовані за принципом зумисної деформації реальності, що досягається за допомогою перестановок, заміщення ролей, абсурдів» [10, с. 467]. Небилиці виникли дуже давно, раніше ними розважалася молодь під час народних гулянь та вечорниць. Прийоми творення комічного в небилицях дали підставу для народних назв «нісенітниця», «побрехенька».

Англійське словесне мистецтво виробило свій жанр літератури абсурду – гумористичний вірш лімерик. Його першовідкривачем вважається основоположник англійської дитячої літератури Едвард Лір. Лімерики являють собою короткі вірші, які ґрунтуються на нісенітниці. На відміну від нашої небилиці він складається з п'яти рядків, заримованих за схемою ААВВА, де традиційно останній рядок повторює перший:

There was an Old Man with a beard,
Who said, 'It is just as I feared!
Two Owls and a Hen,
Four Larks and a Wren,
Have all built their nests in my beard! [11].

Жив на світі старий у бороді.

Говорив він: «Знав я, бути біді.

Дві сови, три чижі

І чотири стрижі

Звили гнізда в моїй бороді» [Переклад з англ. автора статті – Н. Б.].

Зіставлення небилиць з лімериками дозволяє виділити ще дві суттєві відмінності, які й визначають національну специфіку цих двох комічних жанрів. Так, для українських небилиць початок «Жив собі...» не є характерним, тоді як для англійських лімериків він є традиційним: «There was ...».

Також зауважимо, що в українських небилицях головними персонажами найчастіше виступають звірі, коли в лімериках це насамперед люди (Ці особливості ми проілюструємо пізніше на прикладі творів П. Бондарчука та Е. Ліра).

Твори комічного пафосу, а особливо небилиці мають дуже своєрідну змістову наповненість – вони, незважаючи на свою зовнішню неправдоподібність, викликають у дитини-читача цілковиту довіру, захоплюючи її до своєрідної співтворчості. Між автором та реципієнтом нібито виникає діалог, ненав'язливо підводячи до головного питання, сформульованого в кінці твору. Цю особливість прекрасно враховує П. Бондарчук, що спостерігається в цілому ряді його віршів. Наприклад, «Казочка-нісенітниця» завершується питанням «Чи так я кажу?» [2, с. 30]. Подібний фінал не лише викликає сміх, а й примушує дитину замислитися над поведінкою персонажів, дати їхнім діям певну моральну оцінку. Адже

письменникові не стільки важливо розповісти про безглузду сварку між двома задиристими півниками («Два півники»), скільки запропонувати дитині самій знайти відповідь на важливе для її віку риторичне питання:

От і наш скінчився вірш.

А про що узнали?... [2, с. 115].

Чітко виражену моральну спрямованість мають і небилиці «Лісовий переполюх» та «Грім». Автор не боїться провести паралель між його персонажами – звірами, явищами природи – та власне людьми. Так, у першій читаємо:

Помовчіть, не говоріть,

Даром звірів не судіть.

Бо ж хіба, признаймося прямо,

Не бува подібне з нами?... [2, с. 79].

А у другій маємо неприхований натяк на людські вади:

З того часу так усюди

Про хвальків говорять люди:

Як хвалитись – грім луна,

Як робити – тишина [2, с. 81].

Водночас твори П. Бондарчука ні в якому разі не перетворюються на чергову порцію «моральних настанов». Перш за все юного читача вони приваблюються своєю художньою довершеністю, за чим явно простежується поетична майстерність як дитячого письменника. У цьому легко переконатися, якщо поглянути на твори цього непересічного автора через призму «заповідей для поетів», свого часу сформульованих К. Чуковським. П. Бондарчук прекрасно усвідомлює, що діти мислять образами, тому його вірші насичені найрізноманітнішими яскравими малюнками, примушуючи зорову дитячу фантазію безперервно працювати, уявно «ілюструвати» прочитане.

Усі нісенітниці є ритмічними, музикальними, вони не перевантажені прикметниками, мають паралельне римування, що також є важливою умовою для дитячих поезій. Та, головне, їм внутрішньо притаманний ігровий характер, чим і пояснюється популярність творів серед дитячої аудиторії.

Усе вище сказане можна продемонструвати на прикладі уривку з нісенітниці «Веснянка»:

Вранці сонце весняне

Фарбувало паркани:

Сюди – р-раз,

Туди – р-раз -

Та й забризкало нас [2, с. 44].

Аналіз жартівливих поезій П. Бондарчука дозволяє торкнутися ще одного важливого теоретичного дискусійного питання стосовно призначення небилиць. Дехто сприймає їх тільки як забавлянки, казочки для дітей. Заперечується даний погляд твердженням, що «такі твори могли бути пов'язані зі своєрідною мовою, за допомогою якої наші предки намагалися одурити духів...» [4, с. 239]. Ми вважаємо, що небилицям притаманні своєрідні педагогічні функції. При спілкуванні з небилицею в дитини формується художній смак, закладається вміння сприймати художню образність тексту, розвивається творча фантазія, загострюється розум, відточується кмітливість, дитина привчається самостійно логічно мислити, зіставляти факти і критично ставитися до того, що було прочитано або почуто. У цьому легко переконатися на прикладі вищезгаданої небилиці П. Бондарчука «Казочка-нісенітниця»:

Хочте – вірте,

Хочте – перевірте,

А я розкажу, як було [2, с. 30].

У кожному рядку маленькому читачу доводиться зіставляти текст з реальним життям. Дитина одразу відчуває, що в житті не так, це наштовхує її на обмірковування того, як повинно бути насправді. Теж саме ми спостерігаємо й у таких небилицях, як «Чорний ворон, чорний грак», «Недогадливий собака», «Слоненятко».

Зовсім інша природа комізму спостерігається в лімериках Едварда Ліра. Героями його творів є звичайні люди – дідусь із Чилі, леді з Атлантики, старий джелътмен, чарівна панянка – та й займаються вони, на перший погляд, цілком реальними справами – споживають лимони, груші, прогулюються зі щенятами на пристані, відпускають бороду тощо, однак усе це супроводжується такими побутовими деталями і дрібницями, що все утрачає свій логічний сенс. Ось, наприклад, що любить робити дідусь:

There was an Old Person of Chili

Whose conduct was painful and silly,

He sate on the stairs,

Eating apples and pears,

That imprudent Old Person of Chili.

*Один старичок, живший в Чили,
Никогда он не кушал в квартире.*

Он на лестнице кушал

Лишь лимоны да груши,

Старичок безрассудный из Чили [11].

Тому в лімериках Е. Ліра годі шукати якийсь прихований сенс, їхнє призначення інше – дати читачеві кілька хвилин веселого відпочинку, гарантувати повернення піднесеного настрою, безтурботної посмішки. І в цьому, напевне, полягає їхня актуальність, оскільки сучасна людина перебуває в постійних стресових ситуаціях.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Проведене дослідження увиразнило творчу індивідуальність як П. Бондарчука (фольклорна небилиця не копіюється, а стає лише підґрунтям для оригінальної поезії), так і Е. Ліра (абсурдність вірші відкриває нетрадиційний погляд на світ, формує своєрідне світовідчуття), а також окреслює ймовірні подальші літературознавчі пошуки:

– висвітлення зображувально-виражальних засобів у небилицях П. Бондарчука;

– виокремлення в поетичному доробкові автора інших жанрових утворень;

– розширення списку вітчизняних та зарубіжних письменників для проведення порівняльного вивчення їхньої творчості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Архипцев Б. Любимая пытка лимериком [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lir.ramot.ru/articles/article3.htm>. – Назва з екрану.

2. Бондарчук П.Ф. Зозуліні черевички: Вірші, казки, оповідання, переклади / П. Бондарчук. – Донецьк : Донбас, 2008. – 272 с.

3. Бондарчук Петро [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrlit.vn.ua/biography/bondarchuk.html>. - Назва з екрану.

4. Бріцина О. Нісенітниця / О. Бріцина, Г. Довженок // Калинова сопілка: Антологія української народної прозової творчості. 2-ге вид., перероб. – К. : Веселка, 1998. – 430 с.

5. Воропай Олекса. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис Т.1. / О. Воропай. – Мюнхен : Українське вид-во, 1958. – С. 34 – 36.

6. Детская литература англоязычных стран: Учебно-методическое пособие для студентов и преподавателей пед. колледжей / Автор-составитель: Т. Ю. Егорова. —

Вологда : Издательский центр ВИРО, 2005. – 268 с.

7. Зуева Т.В. Русский фольклор: Учебник для высших учебных заведений. – 5-е изд. / Т. Зуева, Б. Кирдан. – М. : Флинта: Наука, 2003. – 400 с.

8. Капица Ф.С. Русский детский фольклор: Учебное пособие для студентов вузов / Ф.С. Капица, Т.М. Колядич. – М. : Флинта : Наука, 2002. – 320 с.

9. Кіліченко Л. Українська дитяча література: Навчал. посібник для студ. пед. ін-тів спеціальності «Педагогіка і методика початкового навчання» / Л. Кіліченко, П. Лещенко, І. Проценко. – К. : Вища школа, 1979. – 334 с.

10. Лановик Мар'яна. Українська народна словесність. Посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / М. Лановик, З. Лановик. – Львів : Літопис, 2000. – 614 с.

11. Лир Э. Книга нонсенса [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lir.ramot.ru/limeriki/lim1.htm>. - Назва з екрану.

12. Меламед В. Король Лир [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lir.ramot.ru/articles/article2.htm>. - Назва з екрану.

13. Мельников М. Русский детский фольклор: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2101 «Рус. яз. и лит.» / М. Мельников. – М. : Просвещение, 1987. – 240 с.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Arkhlyptsev B. Liubymaia pytka lymerykom [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <http://lir.ramot.ru/articles/article3.htm>. - Nazva z ekranu.

2. Bondarchuk P.F. Zozulyni cherevyhky: Virshi, kazky, opovidannia, pereklady / P. Bondarchuk. - Donetsk : Donbas, 2008. – 272 s.

3. Bondarchuk Petro [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <http://ukrlit.vn.ua/biography/bondarchuk.html>. - Nazva z ekranu.

4. Britsyna O., Dovzhenok H. Nisenitnytsi / O. Britsyna, H. Dovzhenok // Kalynova sopilka: Antolohiia ukrainskoi narodnoi prozovoi tvorchosti. 2-he vyd., pererob. – K. : Veselka, 1998 . – 430 s.

5. Voropai Oleksa. Zvychai nashoho narodu. Etnohrafichnyi narys T.1. / O. Voropai. – Miunkhen : Ukrainske vyd-vo, 1958. – S. 34—36.

6. Detskaia lyteratura anghloiazыchnыkh stran: Uchebno-metodycheskoe posobyе dlia studentov y prepodavatelei ped. kolledzhei / Avtor-sostavytel: T. Yu. Ehorova. — Volohda : Yzdatelskiy tsentr VYRO, 2005. — 268 s.

7. Zueva T.V., Kyrdan B.P. Russkiy folklor: Uchebnyk dlia vysshykh uchebnykh zavedenyi. – 5-e yzd. / T. Zueva, B. Kyrdan. – M. : Flynta: Nauka, 2003. – 400 s.

8. Kapytса F.S. Russkiy detskiy folklor: Uchebnoe posobyе dlia studentov vuzov / F.S. Kapytса, T.M. Koliadych. – M. : Flynta : Nauka, 2002. – 320 s.

9. Kilichenko L. Ukrainska dytiacha literatura: Navchal. posibnyk dlia stud. ped. in-tiv spetsialnosti «Pedagogika i metodyka pochatkovoho navchannia» / L. Kilichenko, P. Leshchenko, I. Protsenko. – K. : Vyshcha shkola, 1979. – 334 s.

10. Lanovyk Mar'na, Lanovyk Zoriana. Ukrainska narodna slovesnist. Posibnyk dlia studentiv humanitarnykh fakultetiv vyshchykh navchalnykh zakladiv / M. Lanovyk, Z. Lanovyk. – Lviv : Litopys, 2000. – 614 s.

11. Lyr Э. Knyha nonsensa [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <http://lir.ramot.ru/limeriki/lim1.htm>. - Nazva z ekranu.

12. Melamed V. Korol Lyr [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <http://lir.ramot.ru/articles/article2.htm>. - Nazva z ekranu.

13. Melnykov M. Russkiy detskiy folklor: Ucheb. posobyе dlia studentov ped. yn-tov po spets. № 2101 «Rus. yaz. y lyt.» / M. Melnykov. – M. : Prosveshchenye, 1987. – 240 s.

ТЕМАТИКА, ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ И ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ НЕБЫЛИЦ

Валерій Сиротенко, Наталия Безпалова

Аннотация. Статья посвящена рассмотрению небылиц как одного из комических фольклорных жанров, а также изучаются особенности проявления их типологических черт в поэзиях донецкого писателя Петра Бондарчука. Определяются тематика, образы, художественные особенности произведений, их педагогическая нагрузка с точки зрения специфики детской литературы. Проанализировано ряд лимериков английского писателя Эдварда Лира: образы, абсурдность стихов. На примере творчества названных писателей проведено типологическое сопоставление украинских небылиц и английских лимериков.

Ключевые слова: небылица, лимерики, педагогическое значение, жанр, комическое, юмор, фольклор, письменная литература.

TOPICS, ARTISTIC FEATURES AND PEDAGOGICAL SIGNIFICANCE THE TALES

Valeriy Syrotenko, Natalia Bezpalova

Summary. Unfortunately, the distinguishing feature of the present stressor has increased due to many reasons. So, people should be aware of the existing dangers tuning advance the effective opposition to it. Therefore, the "anti-stress complex" should be introduced since childhood, and include a variety of factors influence, including fiction, with its manifold emotional and impressionable feelings, determined by the nature and genre works. In this regard fables are characterized by extremely positive potential. This genre originated in folklore, but today it remains poorly understood both the genre poetics and pedagogical and educational opportunities that he can carry out especially at the preschool and early school age. In connection with this article is devoted to revealing typological features stories in Donetsk poetry writer Peter Bondarchuk and analysis of a number of Limerick (genre name specified by the author), English poet Edward Lear.

Tall stories by P. Bondarchuk ("tale-nonsense," "Two cocks", "Forest Planner"), despite their implausibility external cause in the child-reader's full trust, encouraging her to a kind of co-creation. Between author and recipient of the alleged dialogue occurs, gently raising to the main question formulated at the end of the work.

At the same time works by Bondarchuk in any case does not turn into another batch of "moral guidance". Young readers are attracted of its artistic perfection. Mr. Bondarchuk perfectly aware that children think in images, so it is very diverse poems full of bright pictures, causing visual child's imagination run continuously, allegedly "illustrate" that you read.

E. Lear limericks are short poems, which are based on nonsense. Unlike traditional fables are composed of five lines, rhyme scheme AAVVA traditionally follows the last line first. Heroes are ordinary people - the grandfather of Chile, a lady from the Atlantic, old man, charming young lady who, at first glance, dealing with very real business - consuming lemons, pears, walking on the pier with puppies, let his beard etc., but all this accompanied by such trifles and household items, everything loses its logical sense. Therefore, Limerick E. Lear should not look for some hidden meaning, otherwise their purpose - to give the reader a few minutes of fun holiday, guarantee the return of high spirits, carefree smile.

Comparison tales of Limerick reveals the significant differences that emphasizes national specificity of these two comic genres. So, for the beginning of Ukrainian tales "Once itself ..." is not characteristic, while British Limerick it is traditional: «There was ...».

Keywords: fiction, Limerick, pedagogical value, genre, comic, humor, folklore, written literature.